

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 8 korona, félévre
4 korona, negyedévre 2 korona.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel vesz
a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JÓZSEF
UGYVED.

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.
KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos-utca 297. szám
Wolf Dezső könyvnyomdája.

KARÁCSONY.

(y.) Magasztos, nagy jelentőségű ezen szó »Karácsony«.

Van-e, kinek szive nem telik meg boldog érzettel s háborgó lelke, melyet a világ ezer és ezer baja s csak percekig tartó kéje zaklat, nem talál-e megnyugvást, ha vissza gondol azon elmúlt időkre, a mikor az emberiség legelső boldog Karácsonya volt.

A földi örömeiket, a vagyont keresők szive, amelyből ez ember, a közszeretete hiányzik, amelynek egyedüli éltető eleme az, a mi földi, még ezen minden nemes iránt érzéketlen sivár husdarab is megdobban, emberiebben érez e magasztos nagy ünnepen.

Az érzelem, mely az emberrel született gyarlóság hatalma alatt áll, mintegy lerázza magáról e hatalmi fölényt, a köznapiakból kibontakozni törekszik, megújodik és a gondolatot oda messze keletre készíti szállani, hol az örök szeretet, az örök béke, az örök igazság született.

Négyezer éven át rabigában nyögött az emberiség.

Voltak próféták, kik egy Messiás születését jövendölték, a ki békét s boldogabb jövőt hoz az emberiségre.

Azok, a kik hittek a jövendölésekben, reménnyel várták a megjövendölt idő eljövételét, azok pedig, kik a Messiástól — vagy mint egyes próféták nevezték — az új zsidó királytól hatalmi állásukat féltették, rettegtek azon pillanattól, a melyben hírét veszik a Messiás születésének.

Négyezer év vágya, reménye teljesedett be a Messiás eljövételével.

Béke, nyugalom töltötte be a lelkeket és még ma is az egész keresztély világ a sziv hitével, a lélek áhitatával gondol a Betlehemben született gyermekre, a ki békét, szeretetet és egyenlőséget hozott a földre és eljövételének emlékünnepe, »Karácsony«-án megerősíti a lelkeket a jobb jövőbeni hitben, a földi és földöntúli boldogság reményében, az Isten és az embertársak iránti köteles szeretetben.

A kinek keblét ez a hit, ez a remény és ez a szeretet tölti be, annak a mai magasztos nagy ünnep boldog Karácsonya is.

Vajha eljönne mielőbb az a Karácsony is, amely boldogságot, meglepedést hozna e sokat szenvedett nemzetnek s amely nagygyá, hatalmassá és dicsővé tenné újra a magyar hazát.

Karácsony reggelén.

A népek ezre... s milliója

Szent ünnep! régen várta jöttödet,

Mikor havával teleszórja

A tél, a barna, szürkülő röget!

„Fehér karácsony lesz-e vajjon?”

Óh hány ajakról hangzott e beszéd!

S a kis Jézus mit hozzon, adjon,

Óh! hány kívánság, sóhaj, szállt feléd!

A vágyak vágya üdvözöl ma!

És egy közös, hogy: róna, bérc, halom,

Fehér lepellel betakarva,

Napfény ragyogjon tiszta, szép havon!

De hogyha nem lesz! Mitse bánison,

A tél havával mindenkor felér,

Ha szivünkben a szent karácsony,

Örökké tiszta, ... csillogó... fehér...!

Kiss Jenő.

A szeretet ünnepe.

— A „Kunszentmártoni Ujság” eredeti tárcája. —
Irtta: Mezey István.

Hideg, éjszakai szél süvölt át az egész tájon.

Az öreg föld fagyos kérgét, mintha az örök hűléstől akarná megóvni — vastag hóréteg fedi.

A fák ágai, melyek a szélről örökösen imbolyognak, zizegő nyögéssel panaszkodnak a reájok szakadó zúz sulya miatt.

Az éltető, kedves levegőt kiszorította helyéből a sűrű, nehéz köd.

A komor, hideg tél uralma látszik a befagyott folyó sima tükrén, a bugáikkal mintegy fenyegetően integető nádasokon, a leveleiktől megfosztott s zuzmarával megrakott fákon és a járókelők lábai alatt csikorgó havon.

A nyiltabb utakon még a hó fagyos kérgét is felszaggatja a süvöltő szél s időről-időre egy-egy kis fergeteget rögtönöz s a szárnyaira kapott hópihéket kiméltlen dobálja a járókelők arcába.

E dermesztő nagy hidegben még is oly sokan járnak az utakon. Kipirult arcaikról mint-ha azt olvasná le az ember, hogy a szivükben

lánggal égő tűz, a szeretteik iránti szeretet hagyatta el velük a barátságos meleg otthont.

Itt egy fényes uri fogat száguld a sima havon, mintha versenyezne a süvöltő széllel, benne meleg bundába burkolva il az urnő, körülötte számtalan kisebb-nagyobb csomag hever.

Ott, egy másik után terjedelmes nagy zöld fenyő galyat emel egy szolgál, míg a másik a csomagok sulya alatt görnyed.

Emitt, egy hivatalnok siet egy kis zöldág s egy kis csomaggal, míg amott, ruhájával a tél fagy ellen alig védett, kessedő gyaszruhában lassu, kimért léptekkel halad egy halvány, beteges nő, kezében sárból formált, fehér vattával díszített két kis bárányt visz.

A selyem és durva posztó, a bársony és szürbe öltözöttek, a gazdag és szegény, a boldog és boldogtalan, az ur és a szolgál, szóval a társadalom minden rétege képviselve van e lázas sietséggel járó-kelek csoportjában és ma oly békésen megrínek egymás mellett, ma oly szívélyesen köszöntik egymást, mindegyiknek szivét valami csodás erő foglalta el, ma nem lát különbséget ember-ember között, ma a hatalmon levő nem néz gunynyal az alattvalóra, a gazdag nem üli el a szegényt, a szegény

Agitáljunk.

Az emberi test szervei, ha megszűnnek működni és a szív meg áll, bekövetkezik a halál.

Ha az emberi társadalom tagjai a fejlődés eszközeit — magyarán mondva szerszámaikat — a lomtárba dobják, abban a pillanatban bekövetkezik a fejlődés halála.

A művelődés, a vagyonosodás szükséges eszköze az agitáció. Nevezük ezt küzdelemnek, vagy reklamnak, de ennek folytonosnak, szakadatlanak kell lennie, ez az emberiség vérkeringése, egyidős ez az emberiség történelvével.

Az emberben ünérzet van, fenn is kell azt tartani. A mily mérvben köteleztünk a teherviselésre, ugyanolyan mérvben kell a jogokat is élveznünk, ha másképpen nem, hát ki kell küzdenünk.

Ha kiküzdöttük az egyik előnyünket, azonnal követeljük a másikat.

Most került felszínre, hogy a főszolgabírói hivatal helyeztessék át Kunszentmártonba. Vagy mondjuk ki, hogy főszolgabírói hivatal kéressék Kunszentmártonnak, a hozzá közelfekvő társközség támogatásával.

Ákár áthelyezés, akár új hivatal szerveztetik, az mellékes, de az nem mellékes és elodázhatatlan, hogy ezt az ügyet napirenden, a felszínen kell tartani; tovább elaludni nem szabad, a kiküzdés, a győzelem percéig.

Ez az eszme, hogy Kunszentmártonban szolgabírói hivatal legyen, nem új és nem is az enyém, de igenis új az az eszme, hogy a társközségek indítsák meg az agitációt — mint ez Szelevényen, az én indítványomra megtörtént — ez oly erős ok és indok, melynek erőssége Kunszentmártonnak erős támaszt biztosít és ezek után ki van zárva a küzdelem meddőssége.

Nekünk társközségeknek, kötelességünk Kunszentmártont, melyből ő valamiben előnyt biztosíthat magának, támogatni; kötelességünk mindig, minden időben erősíteni; kötelességünk e várost virágzóvá tennünk, mert az ő erőssége, az ő nagysága, az ő fejlődése, az ő műveltsége, az ő haladása, az ő gazdagsága, visszasugározzik reánk, társközségekre.

Ezek előre bocsájtása után teljes bizalommal felhívom a társközségeket, hogy a főszolgabírói hivatalnak Kunszentmártonba leendő létesítése ügyében gyorsan, egyöntetűen, lelkesedéssel határozzanak.

Felhívom a társközségek képviselőit, hogy előjáróikkal ösztözetartva, e kérdést a napirendről addig le ne vegyék, míg az kedvező befejezést nem nyer.

Kunszentmárton pedig vegye kezébe a vezérszerepet, nagy kitartással, tapintatosan, meg nem szűnő hévvel ő irányítsa kellő mederbe ezen erős áramlatot; vigyázzon, nehogy célt tévesztve utvesztőkbe tévedve, elposványítsa a föllendülő erős mozgalmat s a széthuzó erő csak romboló hatásában nyilvánuljon.

Egyidejűleg felhívom az újdonsült frissvérű és a nem újdonsült szunyadozó törvényhatósági bizottsági tagurakat, hogy most alkalmuk van megmutatni az ő életrealitásukat; mozgassanak meg minden követ és rakják össze erős épületté; zörgessenek be minden kapuba, hogy kérésükre kinyílják, ha pedig rozsdás a zár, a kuru-cabbja, ha kell, döngessen is azon.

A megváltó születése napján, ki maga is az emberiség újjászületését tűzte ki célul, tegyünk fogadalmat, hogy üdvös és hasznos eszméknek kitartó harcosai leszünk s egymás kölcsönös támogatása által a művelődést és a vagyonosodást előmozdítjuk.

Előre! Agitáljunk!

Fölföldy Mihály.

Előfizetési felhívás.

A „Kunszentmártoni Ujság“ ma-holnap a második évfolyamába lép.

Hosszu multra nem hivatkozhat ugyan, mert köztudomásu, hogy egy évnegyed előtt látott napvilágot; de e rövid időre is büszkén tekint vissza, mert megjelenésekor leadott, bevallott programjához hiven munkálkodott a köz- és igazság érdekében.

Megjelenésekor mit ígért a szerkesztőség?

Igérte, hogy felölel mindent, a mi közérdekű.

Igérte, hogy mindenkivel szemben megmondja és védi az igazságot.

Igérte, hogy a személyeskedést, — egyéni nézetek és személyeknek nem rendeli alá, de ha szükség lenne rá, még személyekkel szemben is sikra száll az igazság érdekében.

Igérte, hogy Kunszentmárton és a vidék érdekeit hiven szolgálja.

A szerkesztőség bizonyos megnyugvással tekint vissza rövid munkálkodására, mert érzi azt, hogy tett ígéreteinek a legnagyobb lelkiismeretességgel megfelelt.

Most, a midőn tekintettel az újév közeledtére, megteesszük előfizetési felhívásunkat, kérjük a t. közönséget, lépjenek mennél tömegesebben előfizetőink sorába, támogassanak bennünket — nemes célt — a közérdeket szolgáló munkánkban, tiszteljenek meg bizalmukkal s mi biztosítjuk előfizetőinknek, hogy bizalmukat kiérdemelni s megtartani lesz legfőbb törekvésünk.

A szerkesztőség.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre 2 kor.

A kiadóhivatal.

rencsétlen nem irigyeli a más szerencsését, a boldog szeretné megosztani boldogságát a boldogtalannal. Igen, mert ma a szeretet az égből hozott isteni szeretet nagy ünnepének, a megtestesült istenember eljövételének, a Messiás születésének előestéje van.

Az emberiség iránti végtelen szeretet hozta Őt le a földre, hogy isteni szeretetének lángsugaraival felgyújtsa az emberek szívét s hogy az igaz szeretetet, a valódi békét öntse azokba.

Tehát a szeretet, a béke nagy ünnepe a Karácsony.

A legfinnyesebb paloták arany és ezüsttel zománcozott kandallóinál ép úgy, mint a legszegényebb konyhó sárkemencéjének barátságos meleg körében ott csevegnek a családok boldogságai, a gyermekek és kis szívük repeső örömmel találgatják, kiük mit hoz a Jézus?!

Ők, kik a kis Jézus iránti szeretet első csöppjeit már édes jó anyjuk szerető keblén szívták, ki a dajka mesékben is oly sokat hallottak a kis Jézus «Kriszkindli»-jéről, parányi szivecskéjük egész örömmel lesik azon pillanatot, amely jelzi a kis Jézus eljövését, amikor a csengő szava felszabadítja őket várakozásukból s bemehetnek oda, hol a kis Jézus elhelyezte ajándékait.

A kis Jézus hozta ajándékok átvételének magasztos pillanatában mintha elhalt volna a szó a kedves apróságok csacsogó ajkáról, némán tekintgetnek egymásra, még kis arcukról a boldog megelégedés öröme sugárzik le.

A szülők, kiket kevéssel ezelőtt a dermesztő nagy hideg dacára a lázas sietséggel járó-kelők csoportjában láttunk, most itt állnak a karácsonyfa mellett, szemükben a tiszta családi boldogság szülte s minden földi briliánsnál többet érő, ragyogóbb egypár könyecseppel.

Tehát nemcsak a szeretet, nemcsak a béke, hanem a megmérhetetlen, tiszta, igaz családi boldogság szent ünnepe is a Karácsony.

Közel kétezer éve hangzott el Betlehem kivől, egy rongyos istálló fölött az égből leszállott angyalok karának dicsérő szövege: «Gloria in excelsis Deo».

A barmok között rongyos pólyában feküdt a jászolban egy kised gyermek, fején a menyői dicsőség gloriasumával, fölötté az égből szállott angyalok dicsérő serege, előtte a porba borulva az egész emberiséget helyettesítő betlehemi pásztorok, kik az angyal hívó szavát megértve, attól megihletve, imádat szerűen zengték: «Dicsőség Istennek a magasságban».

Óh! mily szívet, lelket gyönyörködtető kedves harmónia lehetett, amidőn a pásztorok szívből eredő, imádatserű dicséneke közé az az angyali sereg zengte: «Békesség a földön az embereknek».

Az idő örök mozgó szekere tovább-tovább mozog, az elmúlt korszakok tanúságaként nemzetek multak, nemzetek lettek; de az, kinek jöttét ősapáink évezredek át kérték s várták, ki nek eljöttétől az egész világ népének boldogságát remélték, kitől az isteni szeretetet, a lélek békéjét megtanulni, elnyerni oahajtották, a Betlehemben született örök szeretet eljön hozzánk évről-évre, elhozza mindnyájunknak az Ő szeretetét, amely megtanít bennünket viszont szeretetre, elhozza békéjét, amely megnyugvást ad háborgó lelkünknek, elhozza azoknak, kikben megiffjodunk, újra élünk, szeretett kis gyermekeinknek leirhatatlan örömet szerző «Kriszkindlijét», elhozza a szülőknek azon boldogító perccet, a melyben kicsinyeik öröme felett a tiszta boldogság drága gyöngyeit, a szülői szeretet könyeit ejthetik.

Dicső nap! béke, családi boldogság s öröm szerzője, légy üdvözölve szeretet ünnepe.

Kunszentmárton fejlődése.

Kunszentmárton, december 25.

VII.

Javaslat a községi elöljáróság státusának és fizetésének rendezéséhez.

A községi elöljáróság által végzendő munkahalmaz községünkben már olyan nagy tömegű, hogy a tisztviselői kar személyzet ssaporítás és újabb munkabeosztás nélkül tovább el nem láthatja. Másrészt az egyes tisztviselők írásbeli és határidőhöz kötött teendőik folytán a közönséget nem szolgálhatják ki úgy, a mint kellene. Főképpen pedig az állami adminisztrációs teendők a meglévő személyzet munkaerejét annyira lekötik, hogy hiába fizet a község a lapunk 5. számában ismertett költségvetési adatok szerint tisztviselőinek 13220 koronát, a segéd- és kezelőszemélyzetnek 8734 koronát, a szolgaszemélyzetnek 11340 koronát, összesen tehát 33194 koronát, a tulajdonzépeni községi, autonomikus teendők, továbbá az egyes községi lakosok érdekeit szolgáló teendők ellátására alig van ezekre a célokra megfelelő idővel rendelkező községi alkalmazot-tunk.

Viszont nem tagadható, hogy az 55 tagból álló községi személyzet átlagos fizetése 603 k. 52 f. a mai általános drágaság közepett az éhenhalásra ugyan sok, de a megélhetésre nem elegendő.

Javaslatunk a következő:

A községi tisztviselői kar négy ügycsoportba osztassék.

Az első ügycsoport tagjai lennének a főbíró és helyettese, a községi bíraskodással megbízott első tanácsbeli, a főjegyző és a helyi rendészet tekintetében a rendőrbiztos, a községi pénztáros és ellenőr.

A főbírónak, a helyettes bíróknak s a bíraskodással megbízott tanácsbelinek az állami adminisztrációs teendők terén már ma nem sok dolguk van. De a mi még van, attól is lehetőleg mentesítendőkné lennének abból a célból, hogy teljesen a község s a község lakosságának személyes érdekeit szolgálhassák.

Igy a főbíró elnökölné továbbra is az elöljárósági tanácskozásokon s a képviselő-testületi üléseken. Az ügy természetéhez képest az illető jegyzővel képviseli az elöljáróságot. Az első tanácsossal s az illető jegyzővel vagy helyettesével ellátja a községi bíraskodást és a vásári bíraskodást. Ellátja a község lakosságának kisebb ügyes-bajos dolgait. Békéltet, egyezkedésre buzdít. Felügyeleti jogot gyakorol a község üzemei, vállalatjai felett. De legfőképpen ellátja a főjegyző irányítása mellett a községi rendészetet, minél fogva a rendőrbiztos s a rendőrszemélyzet, különösen a helyi rendészet gyakorlása szempontjából, teljesen az ő hatásköre alá rendeltetnék. Fizetését 1200 koronában íranyozzuk elő.

A helyettes bíró a főbíró akadályoztatása esetén ugyanazon jogokkal és kötelezettségekkel bírjon, mint a főbíró. Azon kívül, mint eddig, ő volna a község tulajdonképeni gazdája s a község ingó és ingatlan vagyónára való felügyelet, esetleg a vagyon kezelése lenne a kötelelessége. A községi vagyon lettár kezelését a község gazdájára biznák.

A helyettes bíró kezelése alá adnánk a községi közlekedési utakat, járdákat is s ehhez képest a községi közmunka kezelését. Fizetése 1000 korona lenne.

A községi bíraskodással megbízott első tanácsnoknak a bíraskodás ellátása meg lehetőséget ad. Megbizatnék azzal is, hogy a községi rendészet ellátásában a főbírónak és helyettesének segédkezzenek. Az ő kezelése alá adnók a szegényügy kezelését s a vagyontalan betegek kórházának felügyeletét. Fizetésére szintén 1000 koronát szántunk.

A főjegyző volna a tulajdonképen való községi jegyző. Ehhez képest mentesítendő lenne mindennemű állami adminisztrációs teendő alul, hogy magát teljesen a község s a község vitális érdekeinek szolgáltatóra szentelhetné.

A főjegyző irányítaná és vezetné a községi autonómiát, a községi vagyonkezelést, az ő dolga lenne gondoskodni a község részére jövedelmi forrásokról, népjóléti intézmények létrehozásán fáradozni s általában szociálpolitikai téren a község előre haladását és boldogulását munkálni. Képviseli ezen most vázolt hatáskörben a főbíróval az elöljáróságot, a képviselőtestületet s magát a községet is. Felügyeletet gyakorol a községi a községi üzemek és vállalatok felett. Elöljárósági tanácskozományok és képviselőtestületi ülések alkalmával előadó. Ellenőrzi a községi vagyonkezelő tisztviselőket. A községi jegyzők részére kiadott ügyviteli szabályzat értelmében felügyeletet gyakorol az összes községi alkalmazottak s így az állami adminisztrációs teendőket végző jegyző társai felett is.

A főjegyző hatáskörébe utalandóknak tartjuk az illetőségi ügyeket, ezzel kapcsolatban az illetőségi és erkölcsi bizonyítványok kiadását, az építkezési s ezzel kapcsolatban a szabályozási ügyeket, a községi és vásári bíraskodási, mezőrendőrségi és cselédügyi bíraskodási ügyekben a jegyzői teendők ellátását vagy ellátatását, az iskoláztatási ügyeket, a helyi rendészet irányítását.

A községi vagyonkezelés irányításából és vezetéséből kifolyólag természetesen továbbra is hatáskörében maradna a községi pénztár feletti felügyelet, a községi költségvetés összeállítás, a költségvetés keretében az utalványozás, a községi pénztár számadásainak összeállítása és elsőfoku bírálata.

A személyzeti ügyekben a főjegyző hatáskörébe tartoznék a munkakörébe eső s az elöljáróság által felfogadandó személyzetnek a főbíróval való felfogadása és elbocsátása.

Fizetése legalább is 3000 koronában lenne megszabandó 600 korona lakbérrel vagy természetbeni lakással.

Az írásbeli teendők ellátására egy segédjegyző s egy irnok vagy dijnok alkalmazandó a főjegyző mellé, amaz 1200 korona fizetéssel és 300 korona lakbérrel, emez 1000 korona fizetéssel és 200 korona lakbérrel.

A rendőrbiztos s a községi pénztárnok és ellenőr hatáskörének, illetve teendőinek precizizálását e helyen nem tartjuk szükségesnek. Fizetésül mind a háromnál 1200 koronát, lakbértil 300 koronát íranyzunk elő,

Népszámlálás.

Kunszentmárton, december 25.

A magyar szent korona országaiban az 1910. évi VIII. t.-c. alapján az 1911. évi január hó 1—10 között általános népszámlálás s ezzel egyidejűleg a lakási célra szolgáló épületeknek és lakásoknak összeírása számláló kerületek és felülvizsgálati körök szerint e célra alkalmazandó számláló biztosok és

népszámlálási felülvizsgálók közreműködésével történik.

A népszámlálásnál az 1910. évi decz. 31-ike és az 1911. évi január hó 1-je közti éjjeli időpontjában létező állapot veendő alapul. Tehát mindazok, a kik december hó 31-ikének éjjeli 12 órája előtt életben voltak, még akkor is felveendő, ha az összeírásig meghaltak, ellenben akik éjjel után születtek, az összeírásból kihagyandók.

A népszámlálás házról-házra és lakásról-lakásra menve, a helyszínen fogatosítatják. Ha a népszámlálásnak a helyszínen való fogatosítása alkalmával valamely lakásban sem a családfő, illetve háztulajdonos, sem annak oly helyettese, a ki a szükséges feleleteket megadni képes volna, nem található otthon, vagy ha kiderül, hogy valamely hibás adat lett volna bejelentve, a számláló biztos a feleket a község házára is beidézetheti.

Tekintettel ezen nagyfontosságú összeírásra, saját érdekükben figyelmeztetnek a lakás-, illetve háztulajdonosok, hogy az összeírás ideje alatt, vagyis január 1—10-ig jehetőleg odahaza tartózkodjanak, vagy ha bármi ok miatt ezidő alatt eltávoznának, maguk helyett oly családtagra bizzák a lakást, aki a számláló biztos kérdéseire a kellő feleletet megadni képes.

Mint fentebb elmondottuk, az összeírást a számláló biztosok házról-házra, tanyáról-tanyára járva teljesítik s minden egyes egyénről külön számlálólapot állítanak ki.

Ne féljen senki attól, hogy a megszámlálásból kifolyólag csak a legcsekélyebb hátrány is háramolnék rá, a törvény szigoruan rendelkezik az iránt, hogy a népszámlálási adatok az adók kivetésénél alapul nem vehetők. Kivánatos, hogy a családfők a háztartásukhoz tartozó összes egyének születési időpontját már előre megállapítsák, illetve a születési adatokat feltüntető keresztlevelet, cselédkönyvet, imakönyvet stb. már előre előkeressék és kéznél tartásák. Ha valakinek semmi ilyesféle írása nem volna és a születési időpontját elfelejtette, forduljon idejekorán az illetékes lelkészhez, esetleg az állami anyakönyvi hivatalhoz, hol ingyen fogják kijegyezni a szükséges adatokat.

Szükséges továbbá kéznél tartani az adókönyvecskéket is, melyeknek betekintése mellett a számláló-biztos munkája megkönnyebbítettik.

Az új templom karácsonján.

Kunszentmárton december 25.

Azon régi, elavult, porlepte és sárga írások között keresve, kutatva, amelyek a mostani igazán művészi izléssel restaurált templomunk multjára vonatkoznak és amelyekből keletkezésének ideje, fejlődésének minden fázisa, olyan szépen, szemléltetően kialakul majd nem napjainkig s azzal együtt hosszasan. némán eltűnődve az akkori korok és idők embereinek a legtiszteletreméltóbb gondoskodásain, észrevétlenül elrepült az idő felettem, beköszöntött ez év karácsonya, a melynek legszebb hozsannája száll milliók ajakáról a fellegek felé, a tündöklő csillagok honába: „Dicsőség a magasságban Istennek, békesség a földön a jóakaratu embereknek!”

Minden buzgó és ájtatos katolikus ember, akinek utja a mai napon templomunkba vezet, vagy aki, habár távol van is onnan, de szívben, lélekben jelen van és

kunszentmártoni születésűnek hiszi és vallja magát, e nap legszebb hozsannájának egyszerű szavait fokozottabb lévvel, nagyobb áhitattal, lelkesebb hálaérzelemmel kell, hogy kiejtse imádságos ajakán, mint bármikor.

Ha gondolkodóba esünk eme idézett szavak mély értelmén és visszaszállunk a mult végtelen kiterjedésű és beláthatatlan ködébe, amely borongós homályban remek templomunk történetére vonatkozó és ismeretett régi irások olvasása gyújt csak világító szövétneteket, önkénytelenül is az jut az eszünkbe, hogy minden emberi küzdelem, minden nemes törekvés, amely akár az emberek boldogulását van hivatva előmozdítani, akár valamely olyan monumentális mű létrehozására irányul, amelynek áldásaiban nemcsak az akkori kor fiai, de a késő, meszsze-utódok is részesülhetnek, csak úgy jöhet létre, ha az emberek szívében, lelkében egymás megbecsülése mellett a jövő előhaladás legszebb feltétele: békesség honol és a jóakarát vezérli az emberek alkotásait.

Concordia res parvae crescunt, discordia maximae dilabuntur.

Örök igazság ez. A lepergett századok s a mult ennek legszebb tanubizonyosága.

Nemcsak a nemzetek, de egy kisebb népesoport: egy község történetének a megismerése is amellet bizonyít, hogy ott, ahol a béke védőszárnyai alatt a kölcsönös megértés vezérli és jóakarát irányítja az emberek tetteit, amelyekhez a nemes cél érdekében a még nemesebb áldozatkészség is hatalmas segédkezet nyújt, ott sohasem maradt az emberi törekvés hiálvaóának, meghozta minden küzdelem a maga váravárt, óhajtott gyümölcsét, amelynek jótéteményeiben nemcsak az akkori kor gyermekei, de a jövő nemzedék is részesült mindig, mert az emberi alkotások minden ilyen mozzanatánál láthatatlanul bár, de érezhetően ott volt, ott működött és ott lesz minden időben a leg-erősebb, a legjóságosabb kéz: „az Isten keze“.

1719 pünkösd szombatján, amikor községünk alapítói leverték az első karókat a földbe, — abba, amelyen mi most utódok lakunk — megkezdődött az évszázados munka községünk fejlődése érdekében.

Ünnepnap virradt akkor legelső sorban is az ősök étetére, ünnepnap, piros pünkösd napja, amely a szentlélek eljövételének emlékére beköszönt hozzánk minden esztendőben.

Milyen csodálatos imézkedése ez a sorsnak!

Nemcsak az újuló nagytermészetet aranyozta be akkor a verőfényes májusi nap bíboros sugara, hanem a nagy munkához, a község alapításához készülő ősök lelkeit is elárasztotta a szent lélek malasztja mindjárt munkájuk kezdetén, erőt, kitarfást nyerve a jövő küzdelmeihez, a melyekkel egy község alapítása karóitve jár.

Nem akarok kitérni ezúttal minden, a multban felt fontos, nagyhorderejű munkálkodásra, elég lesz azt hiszem, ha ma, a szent karácsony ünnepén, arról a templomról emlékezem meg egy néhány szóval, a mely szép sugár tornyával az ég felé, az Istenhez mutat s a maga némaságával is fennem hirdeti az ősök százados, vallásos érdelemtől áthatott munkájának legszebb produktumát.

Micsoda bölcs imézkedés... makkora előrelátás... az utódoktól való gondoskodás... nemes hűbuzgóság... és milyen nagy-

sági áldozatkészség volt szükséges ahhoz, hogy több, mint egy és egynegyed századdal ezelőtt a mi őseink olyan kiterjedésű méretekben építették meg az Ur legszentebb hajlékát, hogy az a folyton növekvő község lakóinak befogadására majdnem a legújabb időig képes legyen.

Elmondhatjuk minden öndicsekvés nélkül: akkora, amilyent manapság keresve sem lehet találni mindenfelé, csak ott, ahol a vallásos élet igényeinek kielégítésén nem keredik felül az önös érdekhajhászat rut ösztöne, hanem a szív és a lélek egymással párosulva, nem riad vissza a legnagyobb anyagi áldozat meghozatalától sem akkor, a mikor a társadalom közös érdekeinek előmosditása képezi az emberi törekvés legnemesebb célját.

Ezért volt nekünk, kunszentmártoniaknak a multban is és ezért van most is olyan szép templomunk, amelyre mindenki előtt igazán büszkék lehetünk.

Példát vehetne nagyon sok község és város arról az áldozatkészségről, amelyet a most már díszben és pompában uszó templomunk minél szebbé tétele szempontjából — hiszem, tisztán a vallásos érzület biztató szavait követve — kifejtett e község lakos-sága.

Gondoskodva az utódokról is, miként azt az elődök tették, ki tudja, milyen hosszú időre. A megnyilatkozott áldozatkészséget templomunk sugár tornyával mindenki előtt büszkén hirdeti, amelynek lehetőségeért ezer hála és köszönet a mindenség hatalmas, jóságos Alkotójának!

Közös egyetértés, egymás megbecsülése, a korral való haladás, a nemes célokért való önzetlen lelkesedés és Isten végtelen tiszteletének művelete az egész. Éppen ezért, új templomunknak ezen az első szent karácsonyan mondja el minden buzgó, ájtatos katolikus, imádságos ajak a legszentebb vallásos érzelm hangján ezt az egyszerű, de mégis nagyon szép hozsannát:

«Dicsőség a magasságban Istennek!

Békesség a földön a jóakaratu embereknek!»

—ss—ö.

Hirek.

Kunszentmárton, december 25.

— **Lapunk** előfizetőinek, olvasóinak a bekövetkezett karácsonyi ünnepek alkalmából boldog és meglegedett karácsonyi ünnepeket kívánunk.

— **Megyegyülés.** Jásznagykunszolnok vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 23-án, pénteken Szolnokon a vármegyház nagytermében tartotta rendes közgyűlését. Az ülés megnyitása után Magyary Kossa Géza emelkedett szólásra és lelkes szavakkal emlékezett meg dr. Benkó Albert alispánról, ki 1911 január 1-én tölti be működésének 25 esztendejét. Dr. Benkó Albert díszre a vármegyei nének. Nagy tehetségével és tudásával a közigazgatást vármegyéjében mintává tette.

Utána gróf Almásy Imre a következő indítványt terjesztette be, melyet a bizottsági tagok viharos éljenzéssel fogadtak el:

«A vármegye közönsége dr. Benkó Albert alispánnak negyedszázados szolgálata alkalmából kiváló hivatalos munkálkodásáért elismerő köszönetét fejezi ki. Büszkén veszi tudomásul a közgyűlés, hogy az alispán pályadíjat nyert nagy műve némasokára nyomtatásban is megjelenik és elhatározza, hogy a megyei közigazgatás színvonalának emelését elősegítendő, annyi példányban rendel meg e művet, hogy minden megyei hatóságnak és tisztviselőnek jusson belőle.»

Dr. Benkó Albert alispán meghatottan mondott köszönetet az ünnepeltetésért. Igérte, a megyének ezután is olyan lelkes munkása lesz, mint eddig volt.

— **Megyebizottsági tagok választása.** Folyó hó 19-én, hétfőn zajlottak le a megyebizottsági tagok választása Kunszentmártonban. A munkapárt fényes győzelmet aratott. Jelöltjei egyhangulag kerültek be. Az ellenpárt mindent megpróbált a munkapárt ellen, de miután látta, hogy szavazókra alig számíthat, teljesen visszavonult. Reggel még hallottuk, hogy az ellenpárt erősen szervezkedik, 10 óra után azonban úgy a függetlenségi jelöltek, mint a függetlenségi szavazók eltűntek a látóhatárról. A munkapártiak azonban hűségesen járultak az urnához. Leszavazott összesen 131 választópolgár a munkapárti listára. Megválasztottak: Fazekas András főjegyző, Gergulics Pál főbíró, Papp Kálmán és dr. Kovács József.

A tiszai alsójárásban is mindenütt a munkapárti jelölt győzött. Megválasztottak Tiszaföldváron: Tóth Gábor és Cingell Mihály. Csépan: Szvoboda Imre. Szelevényen: Sarkady Nagy Imre és Kelemen Imre. Cibakházán: Nagy Ödön és Vecsery Imre. Tiszakürtön: Szegedy László. Tiszavárkonyon: Gunszt Sándor és Mihálovits Ernő. Mester szálláson: Virág Miklós.

— **Kinevezés.** Lapunk felelős szerkesztőjét, dr. Kovács József ügyvédet, vármegyénk főispánja a f. hó 23-án tartott törvényhatósági bizottsági gyűlésen a vármegye árvaszékéhez tiszteletbeli ügyészre nevezte ki. A magunk részéről üdvözljük felelős szerkesztőnket a megérdemelt kiténtetés alkalmából.

— **Református istenitisztelet.** Ma, vasárnap délelőtt 9 órakor a központi iskola termében református istenitisztelet fog tartatni, mely alkalommal az urvacsorával élni óhajtók az Urasztalához járulhatnak.

— **A közigazgatási bizottság új tagjai.** A pénteki törvényhatósági bizottsági közgyűlésen a közigazgatási bizottság tagjaivá választottak: gróf Szapáry György, Lippich Gusztáv, Helmecy Béla, dr. gróf Almásy Imre (új), dr. Almásy László (új). — A régi tagok közül kibuktak Ádám Sándor és Pethes Mihály.

— **A gondnokság tisztelgése a főispánál.** A kunszentmártoni állami elemi iskolai gondnokság kinevezett tagjai f. hó 23-án, pénteken délelőtt 11 órakor tisztelegtek Szolnokon dr. Horthy Szabolcs főispánnál, hogy a kinevezésüket megköszönjék. A gondnokságot dr. Kiss Ernő, kerületünk orsz. képviselője vezette a főispán elé. Fazekas András gondnoksági alelnök köszönte meg a gondnoksági tagok kinevezését. Dr. Horthy örömeinek adott kifejezést, hogy a gondnoksági tagok eljöttek hozzá, megköszönve, hogy nehéz tisztket elvállalták s végül kérte a gondnokságot, hogy ezután is legyenek lelkes harcosai a tanúgynek.

— **Tea-estély.** A kunszentmártoni uri kaszinó f. hó 31-én, Szilveszter estéjén saját helyiségében táncal egybekötött tea-estélyt rendez, melyre a résztvételi díj 2 korona. Kezdeté 8 órakor.

— **A központi választmány új tagjaivá** a pénteki közgyűlésen a következők választottak meg: dr. Benkó Albert alispán elnök, dr. Kürty Albert főjegyző h. elnök, Goszthnyi Sándor, dr. Kele József, Busa Ákos, Paray János, Zrumetzky Béla, Berky József, dr. Kiss Ernő, Alexander Imre, dr. Harsányi Gyula, dr. Baghy Béla, Balázsovich Ernő, Hebrony Kálmán, Móczár Lajos, Horváth Lajos, gróf Szapáry György, Kiss István, Bíró Mátyas, dr. Tóth János, Hajdu János, Bagossi Károly, Spett Ernő, Papp Elek, Helmecy Béla, Csávás János, Mészáros Jenő, Kövér János, Baranyi Ödön, Lederer Gyula, Haraszi Tivadar.

— **Pásztorjáték.** Nagyban folynak az előkészületek a karácsonyi pásztorjátékra. Péntek Szeréna tanítónő nagyban buzgalkodik, hogy a kicsinyek előadása a legjobban sikerüljön. Az első előadás karácsony első napján, délután 5 órakor lesz.

— **Templomépítés.** Kolossváry Mihály kanonok Vácra és Hainiss Dezső esp. plebános Uj-Kécskéről f. hó 13-án Szelevényen tartózkodtak az ott folyó templomépítési munkálatok megtekintése végett. A tapasztaltak fölötti legnagyobb megelégedésnek kifejezést adva, külön megdicsérték az áldozatkész község közönségének ügybuzgóságát.

— **Mancikához.** Mezey Sándornak lapunk mai számában közölt szép versét Jäger Ottó budapesti zeneszerző megzenésítette és a jövő év február havában zongora kísérettel meg fog jelenni. Megjegyezzük, hogy nem mint népdal, hanem mint műdal van megzenésítve. A mű ára 2 korona lesz. Megrendelhető a szerzőnél Szolnokon. Ajánljuk a szép művet olvasóink figyelmébe.

— **Eljegyzés.** Ifj. Szalay András tiszakürti gazdálkodó a napokban tartja eljegyzését Rab Tinikével.

— **Szegény Jókai.** Egy községben, mondjuk Lóczakürtösön — az előjáróság előterjesztést tett a képviselőtestületnek (v. ö. kupahtanács) Jókai Mórnak emelendő szoborhoz 10, mond és ird: «tiz» korona hozzájárulás megszavazása iránt. Tünődik, tanakodik egy ideig a képviselőtestület, hogy vajjon megszavazza vagy megtagadja-e a 10 kemény koronás hozzájárulást, amidőn egyik községi képviselőtestületi tag a megtagadás mellett érvelt a következő indoklással:

«Ámbátor igaz is az, hogy Lyóka ur koszorus költő volt és nagyon fajnul tudott írni és sokat! De hát mi, magyar nemzet, adunk már egyszer neki 100 ezer pöngő forintot alyandékor. Hátha ű olyan koszorus költő — mint a hogy igaz is és az ű híjusága — kívánja a szobrot, hát akkor mért nem csináltatott magának abból a pizből egyet. Hisz abból nagyon fajn szobor kikerülhetett volna, meg piz is maradhatott volna. Nem is szavallom meg a hozzájárulást.»

Fenti «indokok» alapján a képviselőtestület az előjáróság által megszavazni kéri 10, mond és ird tiz kemény koronás hozzájárulást megtagadta! Szegény Jókai!

— **A kereskedelmi alkalmazottak akciója.** Teljes dicséret azoknak a tekes kereskedő ifjaknak, kik keresésképtelen szaktársaiknak emelendő Menház tőkéje szaporítására a jótékony célú sorsjátékot támogatják. Ugy halljuk, hogy egy estélyt óhajtanak rendezni városunkban, amelynek belépődíja között egy-egy sorsjegy kötelező váltása is tervben volna. Izenéim a Karácsony ünnepe alatt megalkotul megének több helyén a kereskedő ifjak körében a Menház bizottság, amely a népszerű sorsjegyeket fogja terjeszteni. Vázsonyi Vilmos ösz. képviselő, a kereskedő alkalmazottak egyesületének tb. elnöke a következő sorokat intézte több lelkes hölgyhöz és férfihoz: A kereskedelmi alkalmazottak minden pártolásra méltó ügyét bátor vagyok kegyes jóindulattal ajánlani. Felhívjuk a kereskedő ifjakat, hogy az országos bizottságnak ajánlják föl közreműködésüket. Iroda: Budapest, VIII. Wesselényi-utca 36. szám.

— **Árverés.** Az elkobzott bűnjerek árverése f. hó 29-én d. e. 10 órakor lesz a ki. járásbíróóság árverési helyiségében.

— **A nagyrévi műkedvelők** karácsony másnapján műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendeznek. A műkedvelő társaság elnöke Ébner Gyula községi főjegyző, rendezője Császi Gyula gazdatiszt. Szinre kerül «A sárga csikó.»

— **Táncmulatság.** A tiszakürti tűzoltók f. hó 26-án, karácsony másnapján táncmulatságot rendeznek, melyre a belépti-díj személyenkint 1 korona. Kezdeté 7 órakor.

— **Adókról.** A III. osztályu kereseti adó. Az adózók kötelesek 1911. január 20-áig üzletük, vállalatuk, vagy egyéb hasznaható foglalkozásuk után az adóévet megelőző három évi, vagy ha az üzlet, vállalat vagy foglalkozás annyi év óta még fenn nem állana, annak a megkezdésétől számítandó, illetőleg fennállása idejére eső kereseti vagy üzleti tiszta nyeresémet bevallani. A III. osztályu kereseti adó alá eső jövedelemnek bevallására, valamint az üzletbe alkalmazott segédek bejegyzésére szolgáló űrlapok az adózóknak a községi előjárók (városi adóhivatalok) által ingyen szolgáltatnak ki. E vallomás fentebb kitűzött határidő alatt a községi előjáróságnál (városi adóhivatalnál) nyújtandó be. Mindazon adózók, kik üzletüket, vállalatukat, keresetüket, vagy jövedelemforrásukat meg rövidítésre irányított szándékából valótlannul mondják be, vagy eltítkolják, megbüntettetnek.

A IV. osztályu kereseti adó. Az 1911. év jan. hónapjában, az állandó fizetést, nyug-, kegy- vagy tiszteletdíjat huzó állami, törvényhatósági közalapítványi, községi, egyházi, társulati és magántisztek, tisztviselők, hivatalnokok, közegek, nyug- avagy kegydíjat huzó özvegyek, állandó alkalmazásban levő üzletvezetők, felügyelők, kezelők, könyvelők, pénztárnokok s általában a 80 koronánál több havi díjat huzó segédek, segéd-munkások, állandó fizetést élvező lelkészek, tanárok, tanítók, nevelők, írók, művészek, hivatalszolgák stb. a keresetadó negyedik osztályu alá tartozó kereseményüket a részükre ingyen kiszolgáltató váromási ívekben január 20-ig a községi előjáróságnál (városi adóhivatalnál) bevallani tartoznak, azonkívül a vállalatok és intézetek igazgatósága, előjáróság, pénztár, földbirtokos vagy üzlettulajdonos, a kiktől, vagy a melytől az adóköteles fizetést huzza, számla kötelezhető arra, hogy a nála, illetve üzletükben állandó fizetést mellett alkalmazott egyének név- és fizetés jegyzékét az adókievétel hatóságának nyújtsa be. A tőkekamat- és járadékadó alá tartozó jövedelmek bevallása. Az 1911. évi jan. 20-ig a tőkekamat és járadékadó alá eső jövedelmeket, az azokat élvező egyén vagy erkölcsi személy bevallani köteles. A tőkekamat és járadékadó az adóévet megelőző évben élvezett kamat- és járadékjövdelem után lévén kivetendő, az 1911. évi adóztatás alá az 1910-ben élvezett kamat (javadék) jövdelem vallandó be. A tőkekamat- és járadékadó az adóköteles fél állandó tartózkodási helyén vetetik ki.

Ellegett műkifejezések. Lapunk egyik olvasójának sikerült az egyes telefon kapcsoló automata által késedelmes kapcsolás esetén benemondani szokott «akadályok» (?) tulajdonképpen értelmét megfejteni, s azt a telefont használó közönség okulására, ezennel közreadja:

«Tüdőm» = Igen, csak ezt a táviratot adom le. — Annyit jelent, hogy: «most van a rántás a lyukon, még odaéghet, — várj.»

«A vonal foglalt!» Annyit jelent, hogy: k. s. türelmet kérek, most sietnem kell — Sasra — tyúrnak.

«Az illető mással beszél.» = Vendégem van, most őt legújabb pletykájának legizgatóbb részébe.

«Csak egy táviratot veszek le.» = Engedd meg, hogy az uzsonnámat nyugodtan bevehessm.

«Nem ez a klapu.» = Angyalom, ne zaldass.

«Rosa a vonal.» = Mi az Isten nyilat tudsz olyan sokat és sokféle povédálni.

«Ha megjelapom, majd csemetek.» = Várhatsz hát a táviratodra.

«Nem jelenkezik.» = Ha még egyszer csemetesz, hozzád vágom az egész telefonszekrényt . . . stb.

— **Gyermeki vigyázatlanság áldozata.** Három pajkos gyerek, Halász Andras, Szabó Elek és Mezey József e hó 11-én kimentek a féső temetőbe, hogy ott főbercipuskával verebekre fővöldözzenek. Egy zene csak, nem tudni hogyan, Szabó Elek kezében csúsz a fegyver és a golyók a mellette álló Halász Andras jobb karjába főródta. Halász Andras oly

súlyos sérüléseket szenvedett, hogy be kellett szállítani a vármegyei kórházba.

— **Adakozás templomunk belső diszítésére.** Hegedüs Borbála 3, Szabó Rozália 10, Lazi János 10, Hegedüs Gergely 11 tagtársai 11 (rózsafüzér), Dávid Mihály 2, Balla Mária egy stációs kép festésére 20, K. Nagy Imréné 60, Hegedüs Erzsébet 2, Doba János 30, ör. Takács István 2, Csernus Mária 7, Lengyel István (kiegészítés 50 K-ra) 10, Lengyel Antal (kiegészítés 50 koronára) 20, Doba Imre 50, Tóth A. Katalin 50, Tóth A. Balázs 20, Jakab Pál 5, özv. Gulyás M. Mátys 60 kor., együtt 372 korona.

— **Kivonat az anyakönyvből.** December 17—24-ig Kunszentmártonban születtek: Kis B. Rozália, L. Kovács András, Sinkó Mária, Kiss Erzsébet, Sziröm János, Kiss M. Ilona, Gyóllai István. — Házasságkötés nem volt. — Elhaltak: özv. Ehrlich Ferencné 77 éves, Szücs Gáspárné 61 éves, özv. Józsa Mátysné 76 éves.

— **Olvasóink** szives figyelmét felhívjuk Ehrlich Ignácz fakereskedőnek mai számunkban közzétett hirdetésére.

Vita a libák körül.

Kunszentmárton, december 25.

Karácsony felé mindég nagy keletje van a libáknak. Módosabb emberek közül nem marad el senki a piacról, hogy egy hizott libát a karácsonyi ünnepekre be ne szerezzen, mert libapecsenyének az ünnepek alatt nem szabad elmaradni az asztalról.

A kunszentmártoni rendőrségnek az egész évben nem volt anynyi baja egy ügygyel sem, mint f. hó 22-én csütörtökön négy libával. Az egész rendőrség mozgósítva lett és keresték, kutatták előbb a libákat, azután meg a gazdájukat.

Az érdekes ügyről következőkben számolunk be:

Szücs József nagykörösi kereskedő egy kocsi hizott libát hozott Kunszentmártonba eladás végett. Amint a libát árulgatja, egyszer csak azt veszi észre, hogy őt libája eltűnt. Azonnal szaladt a község házához az esetet bejelenteni a rendőrségnek. A rendőrbiztos mozgósította rendőreit, a kik oly sikerrel kutattak, hogy rövid idő alatt a négy libát megtalálták a Muszaj kocsmánál. Szücs József hálálkodva vette át a 4 libát.

Eddig rendbe lett volna a dolog. A bonyodalom azonban csak ezután következett.

Szaszkó Márton katolikus köri szolga délután folyamán észrevette, hogy négy liba eltűnt az udvarából. Szomszédaitól azonban hallotta, hogy a rendőrség a délelőtt folyamán 4 libát hajtott be a község házára. Szaladt is azon pillanatban, hogy a libát átvegye. Itt azonban meglepetve hallotta, hogy a négy libát Szücs József nagykörösi kereskedő még a délelőtt folyamán elvitte a község házáról.

— Kie most már a liba? — tanakodott a rendőrbiztos. Utánna azonnal Szücs Józsefnek, adta ki a parancsot rendőreinek.

A rendőrség hosszas kutatás után Szücs Józsefet megtalálta a Betekincsen, ki ott kocsijának eltörött tengelyét csináltatta. A rendőrség Szücs Józsefet a 4 libával együtt behozta a község házához, ahol azután megindult a vita, hogy kie a 4 liba. Szücs József azt erősítette, hogy az övé, de Szaszko Márton sem engedett, mert neki az volt a szent meggyőződése, hogy a 4 liba nem lehet másé, csak az övé.

A rendőrség megállapította, hogy a 4 liba Szücs Józsefé, mert a libákat még reggel 3 órakor hajtották be a község házára, a Szaszko Márton libái pedig a délután folyamán tűntek el az udvarról. Vissza is adták a libákat Szücsnek, ki azután boldogan távozott el.

Annál boldogtalanabb volt Szaszko Márton, folyton sóhajtozott, hogy oda a négy libája, most már a karácsonyi ünnepek alatt nem lesz libapecsenye az asztalán.

CSARNOK.

Mancikához.

Mért nem ismertelek én Tégedet régen,
Mikor még a szívem úgy tudott szeretni,
Mikor még a lelkem telve volt reménnyel
S nem tanultam még meg szenvedni, feledni.

Mikor rózsaszínű volt még minden álmom,
Szívem bizva-bizott boldogabb jövőben
S nem osztott még szerle ez az édes mámor,
Tudtam hinni a leány igaz szerelmében.

Érzem, hogy ha akkor találkozom véled,
Ilyen szomorú dalt ajkam nem zengene,
Hanem dalolnék a boldogságról Néked,
Amely dal szívedben viszhangot keltene.

De már az én dalom ily szomorú marad,
Nem hallani most már vidám nevetését,
Bár jól esik látnom édes szép arcodat,
Elmúlt boldogságom megújult emléket.

Mért nem ismertelek én Tégedet régen,
Nem tudott volna úgy senki sem szeretni,
Mint én, míg a lelkem telve volt reménnyel
S nem tanultam még meg, szenvedni, feledni.

Mezey Sándor.

Hogyan lettem én detektív?

Irta: Fröhlich János.

Hat esztendővel azelőtt történt, hogy egy budapesti nagy napilap rendőri rovatvezetője meginterjúvult. Azt kérdezte, hogy melyik esetem volt az, amely detektívi működésem alatt a leges-legérdeesebb volt.

— Hogy tetszik ezt érteni? — kérdeztem az újságírótól.

— Azt az esetet szeretném hallani, amely önben az érdeklődést legjobban felcsigázta és olyan nyomozási menetet, mely önben az ambíciózus törekvést a végtelékig fokozta.

— Ilyen eset praxisom alatt nagyon sok volt s nagy fejtörést okozna kiválasztani azt, amelyet ön kíván. S ha el is mondhatnék önnek egyet, ezt talán sablonosnak találná ön. Azonban van egy esetem, amely bizonyára érdekes lesz. Ha tetszik, elmondom önnek, hogy miképpen lettem detektív. Illetve, mi adta azt az elhatározást, hogy a detektívi pályára szánjam magam.

Magam csak az elemiből nőtem ki, de azért élénken emlékszem a mi házunk legnagyobb bánatára. Elveszett az Ilonka. Az én három éves kis hugom, aki oly szép volt, mint Murilló angyala.

Soha oly kínos, könnyekben fult éjszakát. Elhatároztam, hogy megvizsgálom az édes anyámat,

S csakugyan hugomat én találtam meg elhagyatva a szülővárosunk sáncárcái közt. Füléből kilopták a függőt.

Már ez eset után elneveztek detektívnek. Három nappal Ilonka elveszése után két kéményseprő ballagott be az udvarunkra. A létrákat lenn hagyták, s anyámtól elkérték a padláskulcsot. Mint aféle kíváncsi gyerek, felballagtam utánuk, hogy megnézzem, miképpen megy végbe a kéménytisztítás.

A kéményseprők hangos beszélgetés közben láttak munkához és fölтанuja voltam a következő diskurzusnak.

— Te mit csinál az Éva?

— Szolgál, jó helye van.

— Hol szolgál?

— Egy pénzügyi titkárnál.

— Te, tudod mit hallottam?

— Nos?

— Azt hallottam, hogy Éva kitarzott téged, mikor munkanélkül voltál.

— Az nem igaz.

— Ugyan, mit tagadod. Van abban szégyelni való? Hiszen nekem is volt már szeretőm, nem is egy, se nem kettő. Volt egy szakácsnőm, aki egyszer harminc forintot is adott kölcsön, mikor facér voltam. Visszaadtam a pénzt neki természetesen. Aztán ha egypárszor megvacsoráztattam, nem következik abból, hogy kitarított.

— Szó sincs róla.

— Mit tagadtad hát az előbb, hogy Éva nem segített. Ugyan kinek kell az olyan szerető, aki csak addig hű az emberhez, a míg pénze van, s mihelyt bajba kerül, a faképnél hagyja? Nincs igazam?

— Persze. Én se tagadom, hogy nem segített volna. Az ősszel egyszer négy forintot kaptam tőle, pedig akkor ő is hely nélkül volt. Gyerekeknek korántsem válik dicséretére, ha ilyen párbeszédet sikerül ellesniök, nekem azonban csak hasznomra vált.

Engem tudniillik érdekelt a diskurzus, mert az apámnak legkedvesebb barátja éppen a pénzügyi titkár volt és mintha emlékeztem volna arra, hogy cselédjüket Évának hívják, meg is kérdeztem az anyámat, aki bizonyította, hogy tényleg az a neve. Faggatott, hogy miért kértem ezt, mire megjegyeztem, hogy a kéményseprők éppen róla beszélgettek. Az anyám ráintett, hogy a más beszélgetését nem illik hallgatni. (Hely! pedig mennyi beszélgetést kihallgattam már azóta. T. i. detektívi működésem alatt.)

Márciusban, egy vasárnapi délelőtt ez az Éva el jött hozzánk és kérte az anyámat, hogy délután látogasson el a titkárnőhöz.

A cseléd édes anyámmal beszélgetett s én azalatt a kis nővéremmel kinn játszottam az udvaron. Amint a cselédleány a kapu felé igyekezett, felénk tekintett és akkor láttam, hogy egy pillanattal megáll, mintha megütközne valamin, aztán sietve oszon ki a kapun.

Délután az anyámmal együtt elmentünk a titkárnő lakására. Hat óra tájban pedig, mikor az apám is eljött oda, a titkárnő elküldte Évát hozzánk a kis Ilonkát, hogy hozza el. Azt akarta ugyanis, hogy az egész család együtt legyen. Különben is nagyon szerette kis nővéremet, mert a házaspár gyermektelen volt. A leány el is ment s kis vártatva Petra névvel és Ilonkával együtt visszatért.

Petra néni nevetve jelentette, hogy a kis lány, mikor a cseléd el akarta vezetni, el kezdett sirni és a viláért sem engedte volna magát elvezetni, tehát neki is vele kellett jönni.

Petra néni nevetett, mikor ezt elmondta, s a titkár megjegyezte, hogy a gyermekek nem mindenkit kegyelnek, mert sokaktól idegenkednek.

— De Ilonka senkitől sem szokott félni, sőt a legbartságosabban vonzódik mindenkihez. Jegyezte meg az anyám.

Mindenki tekintete Évára esett, aki zavarodottan, pirult arccal sietett ki a szobából. Igen jól mulattunk azon, hogy hugom Éva kezéből semmit sem akart el fogadni.

Akkor este igen érdekes dolgot tapasztaltam. Az apám hazaküldött valamiért s amint a titkárnőhöz visszatértem és benyitottam lassan a konyhába, láttam, hogy Éva a szobába nyíló ajtóhoz teszi fülét és úgy hallgatózik.

Amint észrevettem engem, gyorsan félreugrott. Benyitottam a szobába, ahol csakhamar rájöttem, hogy a beszélgetés Ilonkáról folyt.

A következő hét vasárnap délutánján ismét ellátogattunk anyámmal a titkárnőhöz. Évának kimenője volt délután és én a kis nővéremmel a konyhában játszadoztam. Játék közben az ablakpárkányán egy szép skatulyát pillantott meg, amely Éváé volt.

Nagyon érdekelt a doboz tartalma, s csakhamar felnyitottam a fedelét. Egy fésű volt felül s alatta sok levél és levelezőlap. Négy képeskártya kéményseprőt ábrázolt. Amint sorra kiszedegettem a leveleket, két zálogcédulát találtam közöttük. Az egyik egy pár fülbevalóról szólt, a másik pedig egy gyűrűről.

A fülbevalóról szóló cédula módfelett felébresztette bennem a kíváncsiságot, s mindjárt a nővérkém elveszett függőjére gondoltam.

És ekkor meglehetősen vakmerőség volt tőlem, hogy a zálogcédulát zsebre tettem, de nem szóltam róla senkinek egy szót sem.

A titkárnőtől haza mentünk s éjszaka nagy tette határozottan el magam. Volt egy hetvennyolcvan koronáról takarékbetét könyvecském s eltökéltem magam, hogy kiveszek ebből husz koronát, mert a cédula kilenc forintról szól, hogy ki fogom váltani a függőt, hátha a kis nővéremé.

Ugyis tettem. Másnap délelőtt azon ürügy alatt, hogy egy pajtásomhoz megyek, végrehajtottam a tervet. A bankból kivettem a tíz forintot és a zálogházból kiváltottam a fülbevalót. Resz-

ketett a kezem, mikor átvettem a zálogház-tulajdonostól.

A függőben felismertem az ékszer. Szivdobogva siettem haza és oda adtam az anyámnak, aki szörnyűképen elképedt. S mikor elmeséltem a cédula történetét, szinte megjéjt.

— Hogy mertél ilyesmit cselekedni. Hátha az Éva fülbevalója is éppen olyan, mint az Ilonkáié volt?

Petra néni kezébe vette és megjegyezte:

— De bizony az Ilonka fülbevalója az. Hiszen meglátszik rajta a horpadás, mikor kiesett az Ilonka füléből és a nagyságos asszony rálépett. Meglátszik rajta a horpadás.

Csakugyan, az egyik fülbevaló egy kicsit meg volt görbülve. El lehet képzelni, hogy milyen nagyot nőtem egyszerre.

Most már büszke voltam a kis detektív címre. A nyomozás fonalát az apám vette a kezébe és most már ő követelte tőlem, hogy mondjak el mindent, amit Éváról tudok.

El mondtam mindent, mindent, még a kéményseprők beszélgetését is. Az apám megtudakolta az egyik kéményseprő tartózkodási helyét az általam adott személyleírás alapján s megkérte a rendőrkapitányt, hogy citálja be azt az embert és kérdezze meg tőle, hogy mikor kapott pénzt Évától.

A kéményseprő megjelent a rendőrségen s a faggatásra előadta, hogy a múlt év szeptemberében, mikor Éva hely nélkül volt s ő is meg volt szorulva, négy forintot kapott Évától.

E vallomás alapján kihallgatták Évát is, aki eddig a legkonokabban tagadott és bevallotta, hogy egy Tóth Anna nevű barátnéjával együtt követte el a fülbevaló lopást.

Tóth Annát rögtön becitálták, mert apám mindjárt kijelentette, hogy ez a leány már szolgált nálunk s Ilonkát ismerte.

Szembesítették őket és ekkor kiváltották, hogy a kérdéses szeptemberi napon éppen a mi házunk felé mentek, a kapun kiszabaduló kis lányt megállították, elcsalták egy Nagy Imréné nevű özvegyasszonyhoz és ott kivették a füléből a függőt. Ilonka nálunk volt azon az éjszakán és reggel kivitték az aradi sáncok közé.

A fülbevalót elzalogosították s ebből a pénzből adott Éva négy forintot a kéményseprőnek.

A vallatások során az is kiderült, hogy Nagy Imrénének és a cselédnek egyéb bűnei is vannak. Kisült, hogy több ilyenfajta ékszerlopást is elkövettek a helynélküli cselédleányok s a felbujtójuk és orgazdájuk Nagy Imréné volt.

A rendőrségen engem is kihallgattak s úgy itt, mint később, a törvényszéki tárgyaláson a közbámulat tárgya voltam.

Ime, ez az az eset, amely arra ösztökélt engem, hogy a titkosrendőri pályára szánjam magam. Így lettem én detektív — tizenöt évvel a történetek után — s még most is szívesen gondolok vissza a kis Ilonka eltűnésére és a fülbevaló történetére. A kis Ilonkából asszony lett azóta, de a fülbevalót még mindig hordja.

Műtét.

A szenvedők pompázó szállójának
Feldult lélekkel járom csarnokát,
Mig kis leányom csengő kacagással
Dalol, futkos a folyosókon dt.

Engem lenyűgöz a szörnyű valóság
S nem sejtí az ő pici szíve még
Hogy idehoztuk kétség és remény közt
Jó édesanyját, kettőnk mindeuét . . .

Most van a műtét. Alszik és nem érez
S a rideg terem párnás asztalán
Az orvos véres, irgalmas kezében
Még szépeket is álmodik talán . . .

Oh de én érzek . . . Atérzem helyette
A fájdalmat vergődő lelkemen
Amig ő alszik, én ébren virrasztak
S poklok kinjának kinját szenvedem . . .

— Így akarom! Így legyen mindig:
Ők álmodják át életük sorát
Vigan, kacagva, játszva! És helyettük
Minden fájdalmat én szenvedjek át! . . .

Balla Miklós.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem, hogy

ügyvédi irodámat

Kunszentmártonban, Kövesdy Károly ur házában, a nagytakarékkal szemközt, megnyitottam.

Kunszentmárton, 1910. október hó.

Kiváló tisztelettel

Dr. Turcsányi György,
ügyvéd.**A l k u.**

— Ssék a Jézus Krisztus! Adjon Isten jó reggelt! Egészségére kívánom az éccakai nyugodalmat, ha vót!

— Adjon Isten magának is, Sánta bácsi! Hát mi jó szél hozta erre mifelénk?

— Becses hallószerveim által azon öntudat hozott ide, hogy Tekintetes Asszonyomnak birtokállomány fogyasztási célzata van, míg saját jó magamnak ezen itt mellettem álló testi-lelki jóbarátja ellenkzöleg vélekedvén, birtokállomány szaporítási kedvben tállatódik, — tehát ama bizonyos föld irányában óhajtanánk egy kis ideig kellemetlenkedni.

— A dugacsi döllöbéli földemet akarják megvenni?

— Lám, lám! Csak tiszta szóból ért az ember s könnyed termetű felfogásával hamar világos lett a Tek. Asszony előtt fáradozásunk végcélpontja.

— A föld eladó!

— Sejdítesem e szerint nem vezetett félre s most csak arra volnánk itt kíváncsiak az én testi-lelki jóbarátommal, hogy mi legyen azon földdarab minémiségének várományos ára?

— Nézze Sánta! Ne cikornyázza anynyira, mert a végén nem értjük egymás.

— Ne tessék haragudni, de mondott szóból ért az ember és én édes hazánk magyar anyanyelvén tártam elő kívánságunk kivonatát és újból csak a föld ára iránti kíváncsiságunknak adok hő kifejezést.

— A föld ára 10.000 korona.

— Az sok! S tekintetbe véve, hogy az én jó barátom cikcum fizetéssel akarta a tek. Asszonyt kielégíteni, a várományos cekk oly magas alapon tállatódott elénk, hogy ahhoz hozzászólni sem lehet bátorságunk, miután a jövőbeli tulajdonos nem is az én jóbarátom, hanem az ő kedves életépárja, az én fent tisztelt komámaszszonyom a nőiesség valóságos szenttelen mintaképe volna s az ő nagybecsűt véleményezésének kikérése nélkül olyanok vagyunk, mint a kulacs vállszij nélkül. Azonban, ha a cekk megállapítási gondolatának alacsonyabb foku irányt tetcik adni, nem tagadom, hogy özszeegyezkedési kísérleteink leleményes végeredményre is vezérelhetnek. Mondandó vojnák a 9500 koronát, a mely özszeeggel sem érezhetné magát sem a föld, sem a tek. Asszony megcsúgyenítve és megcsufolva. Előterestendőnek sem tartom azon ósrégi, apáinktól egyedüli öröksrgeként ránk szakadt ama jó szokást, hogy az alku egyezmény kedvező létrejvetelének esetét figyelembe véve, az áldomási teherkönyebbülés a Tek. Asszonyt illeti.

— Kimondom az utolsó szót Sánta! 9700 koronán alul a föld nem eladó.

— Hallottam végső szándékának bájzöngeményét felém hangzani s ne tessék rossz néven venni, ha kinyilatkoztatást teszek arra,

hogy amit a Tek. Asszony velünk szembe tervbe vett, arra mi képtelenek vagyunk, mert öreg emberek vagyunk s adósságot nem óhajtanánk hagyatéki leltárban hagyni örökösainknek.

— Alább pedig nem eladó!

— Kérem, kérem! Tessék engem kibeszélni hagyni, mert tudvalevő lesz a Tek. Asszony előtt is, mint eladó előtt, hogy a föld jóságának karaktere kívánni valót hagy hátra s ha az rendesen trágyázott volna, akkor az eziránti ténykedéseket akceptálnám, sőt a jelzett 9700 koronás árral honorálnám is. Azonban ilyen keszeg állapotban 9650 koronán felül nem lehet szavunk. Az az ötven korona hadd maradjon a föld észretérítési gyakorlatára előleges trágyabeszerzésre kísérleti önsanyargatás.

— Jó van no! Megesináljuk a szerződést és renbben van!

— Így tehát rátérhetünk az áldomás gyakorlati ténykedésére.

— Itt a szivar! Itt a bor! Gyujtsanak rá és igyanak.

— Becses kívánságának illő tisztelettel meg fogunk felelni. Köszönjük szépen . . . Jó bora van a tek. asszonynak, ennek a borknak meg van az abszolot szaftja, azaz hogy zamatja.

No de most már lefizetném saját kezeihez az előleget, adja Isten, hogy a föld bekebelezése a telekkönyvbe oly simán végeztessék el, mint általunk az áldomás bekebelezés. Isten áldja meg a tek. asszonyt, minden jót kívánunk!

—s.

„Agrária“Bank és Jelzálogkölsön forgalmi Intézet
Kunszentmárton, a postával szemben.**Ingatlanokra**

a legelőnyösebb kölcsönöket folyósíttatja.

Díjtalan felvilágosítás.

Értesítés.

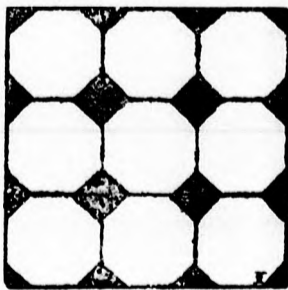
Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy az I. rendű száraz kincstári fákból termelt

épületfákat

valamint kitünő I-ső rendű

száraz deszkákat nagy árengedménnyel árusítomés azon favevő, aki nálam 100 korona értékben egy összegben fát vásárol, az **1911. évi örlemény szükségletének** 100 kilogrammja után csak **6** kilogramm vámot veszek és a koptató által kirostált buzát vissza adom és az örleményt vissza mérem és az esetleges hiányokat sajátomból pótolom. Az örlemény jó minőségeért és menyiségeért jótállást vállalok.

Tisztelettel

EHRlich IGNÁTZ Horváth István-féle
gőzmalom.**Előszobák, konyhák és folyosók kikövezéséhez**

legtartósabb, legszebb

és legpraktikusabbak a

cement és mozaiklapok

több színben és alakban. Saját készítményem, nem gyári munka.

Ifj. Tomonyiczka József

Kunszentmárton, Ujvilág- (Tóth Károly-féle) utca 1396. szám.

Cement elárusítás.

Piaci árak.

Buza	10.00—10.10.
Rozs	6.00—6.20.
Árpa	4.50—4.80.
Tengeri	4.50—4.80.
Zab	7.30—7.50.

Névjegyek,

báli és lakodalmi

MEGHIVÓK

legszebb, legcsinosabb és legolcsóbb
kivitelben készülnek

Wolf Dezső

könyvnyomdájában
Kunszentmárton.

Húsfüstölde!

Tisztelettel tudatom a nagyközönséggel,
hogy Kunszentmártonban, körösparti
házamnál **modern húsfüstöldét** ren-
deztem be, mely bármikor rendelkezé-
sükre áll.

Tisztelettel
Gyóllay Mátyás.

Ne vegyen mást

KÖHÖGÉS

ellen, mint
KAISER-féle

Mell-Karamellát

a három fenyő védjeggyel.

Biztosan enyhítő, köhögés elleni
bonbonok.

5900 köszönő- és hálalevél or-
vosoktól és magánosoktól.

Csomagonként 20 és 40 fillérért
kapható Kunszentmárton és környéke
részére

Lukács Andor
gyógyszertárában. Piac-tér.

Ne törje a fejét

azon, hogy mit vásároljon

Újévi ajándékul

Tekintse meg

Dévai Jenő dusan felszerelt óra- és ékszer-
raktárát és mindjárt meggyőződik,
hogy szép ajándékot arany és ezüstárúkból és órákból legolcsóbban
csak ott vásárolhat be.

Tisztelettel tudatom a m. t. butorvá-
sárló közönséggel, hogy eddig a Kurc-féle
házba fennállott

butorraktáramat

saját házamba, a Király- (zsinór) utca
1046. számú házba áthelyeztem.

Mindenféle funéros, fényes és matt, továbbá
festett és konyhabutorokat olcsó áron
árusíthatok.

Egyben felhívom b. figyelmüket az
ujjonnan berendezett, új kocsival ellátott

TEMETKEZÉSI- vállalatomra.

Temetéseket olcsó árakban vállalom. Rak-
táron tartok fa- és érckoporsókat, dus
választékban sirkoszorúkat.

Kérem a nagyközönség szives párt-
fogását, illő tisztelettel

ifj. MOLNÁR FERENC.

Föld eladás.

A szentesi határban 61 kat. hold
föld szép tanyaépületekkel eladó.
Cím megtudható lapunk kiadói-
vatalában.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszser a **Dr. BOROVSKY-féle**

BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszser hatásában és erőalkotásában sóborszesz felülmulha-
talan háziszser gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás, továbbá minden meghűlés
okozta bajok, mint rheuma, köszvény, csusz, ischiás, ízületi lob és zsábbában szenvedők, végül égési
sebek fájdalmainak megszüntetésére. Kiváló fertőtlenítő és testóvó háziszser. Kapható 1.20, 2.— és
2.50 K.-ás üvegekben. — Készítik

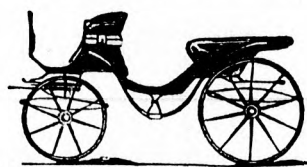
Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest, II. ker., Fő-utca 77/c. szám.

Kunszentmártonban kapható Lukács Andor gyógyszerésznél Piac-tér.

Eladó porta.

A Rákóczi-utcában Takács Péter
tulajdonát képező (volt dr. Sváby Lajos-
féle) ház portájából a kertrész, 200
négyzetögl, szabadkézből eladó.

Értekezhetni a helyszínen a tulaj-
donossal.

Karsai Ferenc

kovács mester

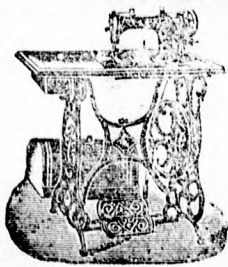
Kunszentmárton, régi posta-utca

Készít minden fajtájú hintókat és
féderes kocsikat.

Több évi, nagyobb kocsigyárakban
szerzett tapasztalatai folytán ajánlja magát
uraságok és magánosok figyelmébe.

JAVÍTÁSOKAT elfogad.

Hívásra bárhol megjelen.

HAZUG

hirdetésekre ne hallgasson, mint mélyen leszállított árak és más
egyéb hazugságok, mert mindenki tudja, hogy a legjobb

varrógépek és kerékpárok

legolcsóbb árban

Ország Lipót

kizárólagos varrógép és kerékpár
raktárában szerzethetők be

KUNSZENTMÁRTON, (Vasut-utca, az ipartestülettel szemben 6 évi
jótállás mellett.

Kényelmes havi és heti részletfizetés.

